

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 6Co/43/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3117209671
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ing. Miroslav Mand'ák
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3117209671.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ing. Miroslava Mand'áka a členiek senátu Mgr. Stanislavy Kollárovej a JUDr. Ivety Sopkovej v spore žalobkyne: K.. M. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom E., J. XXXX/XX, právne zastúpenej: JUDr. Juraj Klimčo a spol. s.r.o., so sídlom Trenčín, Smetanova 1655/7, proti žalovaným: 1./ M. C. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. - Z. č. XXX, 2./ Z. C., nar. XX.XX.XXXX, bytom R. - Z. XXX, obaja právne zastúpení: A3 advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Trenčín, Partizánska 25, o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy, na odvolanie žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trenčín, č.k. 16C/19/2017-218 zo dňa 11. decembra 2018, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie, v napadnutej časti výroku II. a III., **p o t v r d z u j e.**

II. Žalovaným 1./ a 2./ **p r i z n á v a** voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. V záhlaví identifikovaným rozsudkom súd prvej inštancie návrh žalobkyne na prerušenie konania zamietol. Zároveň zamietol aj žalobu a rozhodol, že žalovaný 1./ a 2./ majú spoločne a nerozdielne voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. V odôvodnení uviedol, že žalobkyňa sa žalobou domáhala určenia, že kúpna zmluva uzatvorená medzi žalovaným 1./ ako predávajúcim a žalovanou 2./ ako kupujúcou, ktorej predmetom bol prevod vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam v k.ú. J., zapísaným na LV č. XXXX, a to stavba súp.č. 1920 na pozemku KNC parc.č. 1900/33 a pozemky KNC parc.č. 1885/15, zastavané plochy a nádvoria o výmere 22 m², KNC parc.č. 1885/16, zastavané plochy a nádvoria o výmere 21 m², KNC parc.č. 1885/17, zastavané plochy a nádvoria o výmere 20 m², KNC parc.č. 1885/18, zastavané plochy a nádvoria o výmere 20 m², KNC parc.č. 1900/5, orná pôda o výmere 706 m², KNC parc.č. 1900/6, zastavané plochy a nádvoria o výmere 114 m², KNC parc.č. 1900/33, zastavané plochy a nádvoria o výmere 180 m², je neplatná. Uvedenú žalobu skutkovo odôvodnila tým, že žalovaný 1./ previedol uvedený rodinný dom aj s pozemkami na jeho matku (žalovanú 2./), na základe kúpnej zmluvy, ktorej neplatnosť namieta, pretože nedala súhlas na tento prevod. Dodala, že na nadobudnutí a výstavbe sa žalobkyňa a žalovaný 1./ podieľali spoločne a takisto úver splácali zo spoločných prostriedkov. Zároveň uvedenú kúpnu zmluvu rozporovala z dôvodu, že zrejme nemohlo dôjsť k platnému prevodu vlastníckeho práva, keďže bol poskytnutý úver, ktorý je naďalej zabezpečený záložným právom banky. Uzavrela, že tento prevod zasiahol do jej právneho postavenia, ktoré je neisté, a preto má naliehavý právny záujem na požadovanom určení. Žalovaný 1./ zhodne so žalovanou 2./ žiadali žalobu žalobkyne zamietnuť. Žalovaný 1./ dôvodil hlavne skutočnosťou, že predmetný dom je v jeho výlučnom vlastníctve, nakoľko ho nadobudol ešte pred uzavretím manželstva so žalobkyňou. Rovnako ani vybavenie domu nepovažoval

za súčasť bezpodielového spoluvlastníctva manželov, nakoľko žalobkyňa ani jej rodina neprispela na žiadnu časť domu, ani na splátky hypotekárnych úverov.

3. Súd prvej inštancie, uznesením č.k. 16C/19/2017-139 zo dňa 04.09.2018, nepripustil zastúpenie žalobkyne splnomocnenou zástupkyňou JUDr. Martinou Poláčkovou z dôvodu, že táto zástupkyňa vystupuje v rôznych veciach vedených na Okresnom súde Trenčín opakovane, čo je dôvod na nepripustenie zastúpenia podľa § 89 ods. 2 CSP. Dňa 12.10.2018 adresovala žalobkyňa súdu prvej inštancie návrh na prerušenie konania až dokiaľ nebude rozhodnuté o podanom mimoriadnom opravnom prostriedku - dovolaní generálneho prokurátora podanom proti vyššie uvedenému uzneseniu. Žalobkyňa bola presvedčená, že neboli splnené podmienky na vylúčenie uvedenej zástupkyne, pretože pokiaľ medzi konaniami existuje časová, osobná alebo vecná súvislosť, splnomocnený zástupca vystupujúci v týchto konaniach nevystupuje opätovne. Žalobkyňa má za to, že týmto konaním súd zasiahol do jej práv a dostal ju do stavu právnej núdze. Súd prvej inštancie považoval uvedený návrh za nedôvodný, pričom o ňom rozhodol prvým výrokom tohto rozsudku v súlade s § 162 ods. 3 CSP. Dodal, že bez ohľadu na to, ako by skončilo rozhodnutie o dovolaní generálneho prokurátora (ak toto vôbec bolo podané, čo žalobkyňa nepreukázala), je možné v konaní pokračovať, a pokiaľ žalobkyňa trvá na tvrdenej procesnej vade konania, je možné vydať meritórne rozhodnutie a posúdením vytýkanej vady sa následne bude zaoberať odvolací súd.

4. Vo veci samej súd prvej inštancie rozhodol s poukazom na § 137 CSP a § 37, § 40a, § 41a, § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Uviedol, že ešte predtým, než pristúpil k meritórnemu posúdeniu žaloby, musel sa vysporiadať s jej procesnou prípustnosťou s poukazom na ust. § 137 CSP. Žalobkyňa sa v konaní domáhala (deklarovania) neplatnosti (relatívnej) kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi žalovanými 1./ a 2./ s poukazom na § 40a v spojení s § 145 ods. 1 OZ a súčasne namietala aj absolútnu neplatnosť kúpnej zmluvy pre nedostatok vážnosti vôle. Na úvod právneho posúdenia súd prvej inštancie konštatoval, že žalobkyňa sa domáhala určenia právnej skutočnosti a nie určenia, či tu právo je, alebo nie je. Právny úkon (v danom prípade zmluva, ako viacstranný právny úkon) je právnou skutočnosťou, s ktorou objektívne právo spája vznik, zmenu a zánik práv a povinností. Z tohto vyplýva, že pre účely cit. ust. § 137 CSP je potrebné vnímať žalobu o určenie platnosti / neplatnosti právneho úkonu ako žalobu o určenie právnej skutočnosti. Ďalej dodal, že vychádzajúc zo znenia cit. ust. § 137 písm. c) a d) CSP s prihliadnutím na obsah osobitnej časti dôvodovej správy k tomuto ustanoveniu, je možné vyvodit', že CSP zásadne nepripúšťa určovacie žaloby o určenie právnej skutočnosti s výnimkou žalôb o určenie právnej skutočnosti za podmienky, že to vyplýva z osobitného právneho predpisu. Takýmto právnym predpisom je napr. zákon č. 311/2001 Z. z. Zákonník práce (žaloba o neplatnosť skončenia pracovného pomeru podľa ust. § 77), zákon č. 527/2002 Z. z. o dobrovoľných dražbách (žaloba o neplatnosť dražby podľa ust. § 21 ods. 2), OZ (žaloba o neplatnosť výpovede nájmu bytu podľa ust. § 711 ods. 6). Pre tieto výnimky podľa cit. ust. § 137 písm. d) CSP je spoločné, že priamo osobitný právny predpis, resp. právna norma vo svojej dikcii, priznáva oprávnenej osobe domáhať sa na súde určenia tejto právnej skutočnosti (napr. znenie ust. § 77 zákona č. 311/2001 Z. z., podľa ktorého "Neplatnosť skončenia pracovného pomeru výpoveďou, okamžitým skončením, skončením v skúšobnej dobe alebo dohodou môže zamestnanec, ako aj zamestnávateľ uplatniť na súde najneskôr v lehote dvoch mesiacov odo dňa, keď sa mal pracovný pomer skončiť.", znenie ust. § 21 ods. 2 zákona č. 527/2002 Z. z., podľa ktorého vety prvej: "V prípade, ak sa spochybňuje platnosť záložnej zmluvy alebo boli porušené ustanovenia tohto zákona, môže osoba, ktorá tvrdí, že tým bola dotknutá na svojich právach, požiadať súd, aby určil neplatnosť dražby." a znenie ust. § 711 ods. 5 OZ, podľa ktorého: "Neplatnosť výpovede môže nájomca uplatniť na súde do troch mesiacov odo dňa doručenia výpovede. Účinky výpovede nastanú až po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia súdu, ktorým sa zamietne návrh na určenie neplatnosti výpovede nájmu bytu."). Podľa súdu prvej inštancie však za takýto právny predpis, nemožno považovať cit. ust. § 40a OZ, ani § 37 OZ či § 41a OZ, keďže možnosť určenia tejto právnej skutočnosti súdom z ich znenia nie je možné vyvodzovať. Mal za to, že tento záver podporuje aj vyjadrenie textu právnych noriem, z ktorých vplýva možnosť podania žaloby o určenie právnej skutočnosti ("neplatnosť skončenia pracovného pomeru môže uplatniť na súde", "môže požiadať súd, aby určil neplatnosť dražby", "neplatnosť výpovede môže uplatniť na súde"), na rozdiel od znenia vyššie cit. ustanovení upravujúcich neplatnosť právnych úkonov, na ktoré poukazuje žalobkyňa. Okrem toho dodal, že požadovaným výrokom určujúcim neplatnosť kúpnej zmluvy by sa na právnom postavení žalobkyne nič nezmenilo, nakoľko kataster nehnuteľností by len obnovil predchádzajúci právny stav a za výlučného vlastníka nehnuteľností by opätovne vyznačil žalovaného 1./ Otázka, či by sporné nehnuteľnosti patrili alebo nepatrili do bezpodielového spoluvlastníctva žalobkyne a žalovaného 1./, by

stále tak zostala nevyriešenou a medzi žalobkyňou a žalovaným 1./ spornou, a pokiaľ by žalobkyňa trvala na tom, že uvedené nehnuteľnosti (dom a pozemky) patria do ich bezpodielového spoluvlastníctva, musela by iniciovať ďalšie súdne konanie. Z uvedeného súd prvej inštancie jednoznačne vyvodil, že toto konanie by spornosť práv medzi žalobkyňou a žalovaným 1./ vôbec v celom rozsahu nevyriešilo, tento spor by len vyvolal ďalší spor, a práve preto konštatoval, že tento (prakticky nepotrebný) spor je práve takým sporom, aký mal zákonodarcu v úmysle vylúčiť novokoncipovaným ustanovením § 137 písm. c/ a d/ CSP (ako to i prezentoval v dôvodovej správe). Súd prvej inštancie mal za to, že žaloba zvolená žalobkyňou nie je vhodným a účinným nástrojom, ktorým by dosiahla to, že sa odstráni spornosť práv, keďže tak či onak by muselo na toto konanie nadväzovať ďalšie súdne konanie o určenie práva. Toto konanie by tak postavenie žalobkyne vôbec nezlepšilo, neistota v právnych vzťahoch by pretrvala aj naďalej a týmto konaním by žalobkyňa i tak nedosiahla to, o čo jej v praktickej rovine ide (teda nedosiahne to, aby bola považovaná za bezpodielovú spoluvlastníčku nehnuteľností). Uzavrel, že tento spor z vyššie uvedených dôvodov v praktickej rovine nemá na postavenie žalobkyne žiadny pozitívny dopad, a preto žalobu ňou podanú, s poukazom na znenie § 137 CSP, považoval za procesne neprípustnú. Vzhľadom k tomu žalobu žalobkyne bez ďalšieho skúmania vo veci samej zamietol, nezaoberajúc sa ani vecnými argumentmi žalobkyne, pretože vyššie uvedený dôvod sám o sebe bez ďalšieho vedie k zamietnutiu žaloby. Nepovažoval tiež za potrebné ani vykonávať akékoľvek ďalšie dokazovanie, pretože už len z dôvodu procesnej neprípustnosti žaloby je nutné žalobu zamietnuť a vykonanie akýchkoľvek ďalších dôkazov by na potrebe zamietnutia žaloby nič nezmenilo.

5. O nároku na náhradu trov konania rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 CSP. Skonštatoval, že žalovaní 1./ a 2./ boli v konaní v celom rozsahu úspešní, keďže žalobu zamietol v celom rozsahu, a preto im priznal voči plne neúspešnej žalobkyňi nárok na nároku trov konania v celom rozsahu 100%.

6. Proti rozsudku súdu prvej inštancie, v časti výrokov II. a III., podala v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobkyňa, v zmysle § 365 ods. 1 písm. b), g) a § 365 ods. 2 CSP. Namietala, že v prípade nepripustenia zastúpenia žalobkyne, JUDr. Poláčkovou, nebol splnený zákonné atribúty tak ako ich predpokladá § 89 ods. 2 CSP. Dala do pozornosti, že JUDr. Poláčková vykonávala svoju činnosť pre žalobkyňu bezodplatne a zároveň medzi konaniami, v ktorých uvedená vystupovala ako zástupkyňa (sp. zn. 34P/243/2016 a sp. zn. 31P/94/2017) nebola minimálne časová ani osobná súvislosť. Čo sa týka konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 12C/9/2018 poukázala žalobkyňa na skutočnosť, že v tomto konaní JUDr. Poláčková zastupuje svojho syna a spoločenstvo vlastníkov bytov, a to z dôvodu, že predmetný spor sa týka obdobia, v ktorom predsedom uvedeného spoločenstva bola práve JUDr. Poláčková. Uzavrela, že v platnom právnom poriadku právo občana zastupovať iného účastníka konania je neobmedzené, okrem zákonom stanovených podmienok. Mala za to, že tam, kde zákon nepredpisuje zastúpenie účastníka môže zastupovať hocikto. Vzhľadom na uvedené závery žalobkyňa namietala, že jej už dňa 04.09.2018 bola odňatá možnosť konať pred súdom. Ďalej namietala, že súd prvej inštancie nevyhovel žiadosti o odročenie pojednávania a konal v neprítomnosti žalobkyne a jej právneho zástupcu na pojednávaní dňa 11.12.2018. Dala do pozornosti, že potom čo súd prvej inštancie vytýčil pojednávanie v tejto veci na deň 11.12.2018, právny zástupca žalobkyne opakovane žiadal o odročenie pojednávania, z dôvodu, že mu nebola zachovaná 5-dňová lehota prípravy na pojednávanie. Vzhľadom k uvedenému považuje žalobkyňa procesný postup súdu prvej inštancie za nezákonný, pričom jej postupom súdu prvej inštancie bola odňatá možnosť konať pred súdom. Podľa žalobkyne súd prvej inštancie bez vážneho dôvodu viacnásobne ignoroval ústavne podloženú a riadne odôvodnenú požiadavku právneho zástupcu žalobkyne o odročenie termínu pojednávania, čím porušil základné právo žalobkyne na súdnu ochranu. Argumenty súdu prvej inštancie, že vo veci nariadil viacero pojednávanií, ktoré boli na žiadosť žalobkyne odročené považovala za zavádzajúce a nepravdivé. Zdôraznila, že konanie sa vedie od 03.05.2017, pričom súd prvé pojednávanie vytýčil až dňa 04.09.2018. Ďalej namietala aj skutočnosť, že súd prvej inštancie nenariadil vo veci predbežné prejednanie sporu, tak ako to súdu prikazuje § 168 CSP. Navyše termín pojednávania na dňa 11.12.2018 bol vytýčený ako pojednávanie s rozhodnutím, z čoho je zrejmé, že súd prvej inštancie nemal v tejto veci ani zámer nariadiť predbežné prejednanie sporu, hoci na to neexistovali zákonné dôvody. Za nemenej dôležitú skutočnosť považovala žalobkyňa aj to, že už pri žiadosti o odročenie prvého súdneho pojednávania bolo súdu oznámené, že žalobkyňi sa podarilo zabezpečiť rad dôkazov, ktoré treba preskúmať vzhľadom na skutkový stav a následne predložiť súdu a stanoviť ďalší procesný postup v tejto veci. V dôsledku neakceptovania žiadosti o odročenie pojednávania súd prvej inštancie tak neúplne zistil skutkový stav, nakoľko sú tu iné dôkazy, ktoré žalobkyňa chcela predložiť, ale v dôsledku nesprávneho

postupu v konaní súdu jej táto možnosť bola zmarená. V súvislosti s poukazom súdu prvej inštancie na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Obdo/19/2014 žalobkyňa uviedla, že žiaden právny predpis explicitne neukladá všeobecnému súdu povinnosť byť viazaný akýmkoľvek rozhodnutím Najvyššieho súdu SR vydaným v inej veci (nález Ústavného súdu SR sp. zn. IV. ÚS 371/2018). Ďalej žalobkyňa konštatovala, že súd prvej inštancie svojím rozhodnutím postavil do kolízie dve oproti stojace ústavné práva vyplývajúce z čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR. Žalobkyňa má za to, že súd prvej inštancie mal zvoliť taký postup, aby obidve práva boli v rovnováhe. Súd prvej inštancie aj akceptovaním žiadosti o odročenie pojednávania mohol zabezpečiť právo žalovaných na prerokovanie veci bez prietahov tak, že by v krátkom čase po odročení pojednávania vytyčil ďalší termín pojednávania. Pokiaľ sa žalobkyňa rozhodla využiť svoje právo na právne zastúpenie advokátom ešte pred pojednávaním, takýto postup z jej strany nemožno vyhodnotiť ani ako šikanóznny voči žalovaným, keďže nič nebránilo, napriek odročeniu pojednávania zabezpečiť bezprietahové konanie. Ďalej dala do pozornosti, že ako žalobkyňa mohla, ak by jej súd prvej inštancie dal túto možnosť, zmeniť žalobu tak, aby bola procesne prípustná s poukazom na § 137 CSP. Konštatovanie súdu prvej inštancie, že pri voľbe splnomocneného zástupcu si musí byť strana sporu vedomá obmedzením vyplývajúcich zo znenia § 89 ods. 2 CSP, považovala žalobkyňa za bezpredmetnú a nezohrávajúcu žiadnu rolu pri rozhodnutí o neodročení pojednávania dňa 11.12.2018. Poukázala tiež na skutočnosť, že súd prvej inštancie akceptoval žiadosť JUDr. Poláčkovej o odročenie pojednávania dňa 04.09.2018 a následne na to rozhodol o vylúčení uvedenej ako splnomocnenej zástupkyne žalobkyne. Napokon skonštatovala, že prvé pojednávanie nariadené na deň 04.09.2018 bolo odročené z dôvodu zdravotnej indispozície splnomocnenej zástupkyne žalobkyne, druhé pojednávanie nariadené na deň 23.10.2018 bolo odročené z dôvodu zdravotnej indispozície žalobkyne, pričom obe žiadosti súd akceptoval nakoľko boli odôvodnené v súlade s CSP. Podľa názoru žalobkyne nemôže byť sankcionovaná na svojich procesných právach (neodročenie pojednávania dňa 11.12.2018) len preto, že už predtým žiadala o odročenie pojednávania, keď takéto odročenie bolo plne v súlade s CSP. Uzavrela, že úvahy súdu prvej inštancie prezentované v bode 12 napadnutého rozhodnutia by prichádzali do úvahy iba vtedy, ak by žalobkyňa žiadala opakovane o odročenie pojednávania, pričom na toto odročenie by neexistoval zákonný dôvod. Vzhľadom na uvedené žiadala, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie, v časti výrokov II. a III., zrušil a v uvedenom rozsahu vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

7. Žalovaní 1./ a 2./ sa podanému odvolaniu písomne vyjadrili prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Uviedli, že súhlasia s meritom rozhodnutia čo do správnosti všetkých výrokov ako aj ich vecného odôvodnenia. Dodali, že žalobkyňa nemá žiadnu aktívnu vecnoprávnu legitimáciu a taktiež nepreukázala naliehavý právny záujem na určení neplatnosti predmetnej kúpnej zmluvy. Námietky žalobkyne považovali za vykonštruované a stav konania za zavinený konaním žalobkyne. Navrhli, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie potvrdil a priznal žalovaným náhradu trov odvolacieho konania.

8. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal vec v intenciách ustanovení § 379 a § 380 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len "CSP"), t. j. v medziach podaného odvolania a jeho dôvodov. Podľa § 385 ods. 1 CSP nebolo potrebné na prejednanie odvolania žalobcu nariaďovať pojednávanie.

9. Žalobkyňa deklarovala vo svojom odvolaní odvolacie dôvody spočívajúce v nesprávnom procesnom postupe súdu prvej inštancie, ktorým znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a zároveň namietala, že zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené (§ 365 ods. 1 písm. b) a g) CSP).

10. Pod porušením práva na spravodlivý proces treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

11. Na základe preskúmania správnosti odvolaním napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie svojím procesným postupom nezneškodnil žalobkyni, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva, teda má za to, že nedošlo k porušeniu práva žalobkyne na spravodlivý proces. Prijaté právne závery uvádzané v napadnutom rozsudku súd prvej inštancie náležite vysvetlil spôsobom, z ktorého je zrejmé, akými úvahami sa riadil. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie zrozumiteľne a podrobne objasňuje (§ 220 ods. 2- 4 CSP) skutkový a právny základ rozhodnutia, nie je nepreskúmateľné a plne rešpektuje základné právo účastníkov na spravodlivý súdny proces (viď napr. III. ÚS 115/2003). Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje so skutkovými závermi, ako aj s právnym posúdením veci súdom prvej inštancie tak, ako sú uvedené v napadnutom rozsudku a podľa 387 ods. 2 CSP na ne v plnom rozsahu poukazuje.

12. Na zdôraznenie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolací súd udáva nasledovné:

13. Žalobkyňa sa podanou žalobou domáhala určenia neplatnosti kúpnej zmluvy uzatvorenej medzi žalovanými 1./ a 2./ . Dôvodila relatívnu neplatnosťou kúpnej zmluvy s poukazom na § 40a v spojení s § 145 ods. 1 Občianskeho zákonníka a súčasne namietala aj absolútnu neplatnosť uvedenej kúpnej zmluvy, z dôvodu nedostatku vážnosti vôle strán pri jej uzatváraní.

14. Súd prvej inštancie sa správne, ešte predtým ako pristúpil k meritórnemu posúdeniu žaloby, zaoberal procesnou prípustnosťou uvedenej žaloby v zmysle § 137 CSP. Správne dospel k záveru, ktorý v podanom odvolaní nenapáda ani žalobkyňa, že podanú žalobu o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy je potrebné posúdiť ako žalobu o určenie právnej skutočnosti podľa § 137 písm. d) CSP.

15. Právnou skutočnosťou, v zmysle § 137 písm. d) CSP, je skutočnosť, s ktorou právna norma spája vznik, zmenu alebo zánik právneho vzťahu. Najčastejšími právnymi skutočnosťami závislými od vôle sú zmluva, odstúpenie od zmluvy, skončenie pracovného pomeru výpoveďou a pod.. Zákonodarcu uviedol, že jeho záujmom bolo vylúčiť všetky nepotrebné a nezmyselné žaloby o určenie neplatnosti, resp. platnosti právnych úkonov a iných právnych skutočností, ktoré vyvolávajú ďalšie spory a míňajú sa účelu žaloby určovacej. Takáto žaloba je prípustná len v prípade, ak jej existenciu predpokladá osobitný predpis.

16. Odvolací súd rovnako ako súd prvej inštancie má za to, že za osobitný právny predpis, tak ako ho má na mysli § 137 písm. d) CSP, nie je možné považovať ustanovenia Občianskeho zákonníka týkajúce sa neplatnosti právnych úkonov (§ 37, § 40a či § 41a Občianskeho zákonníka). Navyše správne dodal, že žalobkyňou požadovaným rozhodnutím - výrokom určujúcim neplatnosť kúpnej zmluvy, by sa na právnom postavení žalobkyne nič nezmenilo, nakoľko za výlučného vlastníka predmetnej nehnuteľnosti by bol opätovne považovaný žalovaný 1./.

17. Vzhľadom na uvedené dôvody, správne a dostačujúco odôvodnené už v rozsudku súdu prvej inštancie, odvolací súd zhodne so záverom súdu prvej inštancie uvádza, že žalobu žalobkyne o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy považuje za procesne neprípustnú (§ 137 písm. d) CSP). Odvolaním napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie, v časti výroku II., ktorým žalobu zamietol z dôvodu jej procesne neprípustnosti, považuje za vecne správne.

18. Odvolaciu námietku žalobkyne týkajúcu sa nesprávneho procesného postupu súdu prvej inštancie, spočívajúceho v tom, že súd nevyhovel žiadosti právneho zástupcu žalobkyne o odročenie pojednávania nariadeného na deň 11.12.2018 a v neprítomnosti žalobkyne a jej právneho zástupcu vo veci rozhodol, vyhodnotil odvolací súd ako nedôvodnú.

19. Podľa § 183 ods. 1 CSP, pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Pojednávanie môže byť na návrh strany odročené len vtedy, ak sa strana alebo jej zástupca z dôležitých dôvodov nemôže dostaviť na pojednávanie a zároveň od nich nemožno spravodlivo žiadať, aby sa na pojednávaní nechali zastúpiť.

20. Podľa § 183 ods. 3 CSP, strana, ktorá navrhuje odročenie pojednávania, oznámi súdu dôvod bezodkladne po tom, čo sa o ňom dozvedela alebo mohla dozvedieť, alebo ho s prihliadnutím na všetky okolnosti mohla predpokladať.

21. Podľa § 183 ods. 4 veta prvá CSP, ak súd zistí, že stranou uvedený dôvod na odročenie pojednávania nie je dôležitý, bezodkladne o tom upovedomí stranu, ktorá odročenie navrhla.

22. Žiadosť o odročenie pojednávania je podložená dôležitým dôvodom relevantným v zmysle § 183 ods. 1 CSP spravidla vtedy, ak strane bráni zúčastniť sa na pojednávaní taká okolnosť, ktorá je podstatná (z hľadiska možnosti uskutočniť pojednávania), nepredvídateľná (v tom zmysle, že strana nemohla vedieť, že nastane) a ospravedliteľná (strana urobila všetko pre to, aby sa súdom nariadené pojednávania mohlo uskutočniť v jej prítomnosti, z objektívnych dôvodov sa jej to ale nepodarilo).

23. Právna úprava odročenia pojednávania reflektuje na zásadu, že vec sa má rozhodnúť rýchlo a hospodárne, v zásade na jednom pojednávaní. Skutočnosť, že odročenie pojednávania predstavuje výnimku zo všeobecného pravidla, deklaruje zákonná formulácia prípustnosti odročenia pojednávania len z dôležitých dôvodov. Dôležitosť dôvodu na odročenie termínu pojednávania posudzuje súd podľa konkrétnych okolností prípadu a môže ich preveriť len zo skutočností, ktoré sú mu známe v čase posudzovania žiadosti o odročenie termínu pojednávania. Podľa § 180 CSP súd má možnosť rozhodnúť, že bude konať v neprítomnosti strany, ktorá sa nedostavila na pojednávania, predvolanie na pojednávania má riadne a včas doručené, pričom o odročenie pojednávania nepožiadala, alebo súd ňou uvádzané dôvody na odročenie pojednávania nepovažuje za dôležité. Dôležitosť dôvodu, pre ktorý sporová strana žiada o odročenie pojednávania, posudzuje súd s prihliadnutím ku všetkým okolnostiam prípadu. Hoci to zákon výslovne neustanovuje, existenciu takéhoto dôvodu, ktorý strane bráni byť prítomný na pojednávaní, musí súdu vždy preukázať, a to hodnoverným spôsobom.

24. Najvyšší súd Slovenskej republiky už vo viacerých rozhodnutiach uviedol, že dôležitosť dôvodu, ktorým je odôvodňovaná žiadosť účastníka o odročenie pojednávania (§ 101 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30.06.2016), skúma súd predovšetkým z hľadiska preukázania skutočnosti, z ktorej sa vyvodzuje existencia tvrdeného dôležitého dôvodu (viď napr. rozhodnutia Najvyššieho súdu SR z 22.08.2007 sp. zn. 5 Cdo 53 /2007 a z 19.05.2010 sp. zn. 5 Cdo/34/2010). Strana má nepochybne právo byť prítomná na pojednávaní a ak jej vážna prekážka bráni sa zúčastniť, má právo požiadať o jeho odročenie. Výkon týchto práv však nesmie brániť druhej sporovej strane v realizácii jej práva na prejednanie veci bez zbytočných prieťahov.

25. Základnou povinnosťou súdu a sudcu je zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa žalobca obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie. Táto povinnosť vychádza predovšetkým z čl. 2 ods. 1 CSP, podľa ktorého ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty a ďalej z čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočných prieťahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb (viď nález Ústavného súdu SR z 03.05.2011, sp. zn. III. ÚS 69/2011).

26. V prejednávaní žalobkyňa doručila žalobu o neplatnosť kúpnej zmluvy súdu prvej inštancie dňa 03.05.2017. Následne, podaním doručeným súdu prvej inštancie dňa 12.05.2017, žiadala o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov. O jej žiadosti súd prvej inštancie rozhodol, uznesením č.k. 16C/19/2017-22 zo dňa 20.06.2017, tak, že jej oslobodenie od platenia súdnych poplatkov priznal v celom rozsahu. Po vykonaní ďalších viacerých procesných úkonov (doručovaní vyjadrení žalovaných k žalobe, ďalšieho vyjadrenia žalobkyne k vyjadreniu žalovaných) súd prvej inštancie vytýčil termín pojednávania vo veci na deň 04.09.2018. Dňa 30.08.2018 splnomocnená zástupkyňa žalobkyne požiadala o odročenie pojednávania zo zdravotných dôvodov. Súd prvej inštancie žiadosti o odročenie pojednávania vyhovel a vytýčil ďalší termín pojednávania na deň 23.10.2018. Zároveň, uznesením č.k. 16C/19/2017-139 zo dňa 04.09.2018, rozhodol o nepripustení zastúpenia žalobkyne splnomocnenou zástupkyňou JUDr. Poláčkovou. Uvedené uznesenie bolo žalobkyne doručené do vlastných rúk dňa 25.09.2018. Dňa 12.10.2018 doručila žalobkyňa súdu prvej inštancie návrh na prerušenie konania, pokiaľ príslušný súd nerozhodne o mimoriadnom opravnom prostriedku proti rozhodnutiu súdu o nepripustení zastúpenia žalobkyne splnomocnenou zástupkyňou, JUDr. Poláčkovou. Dňa 22.10.2018 požiadala žalobkyňa o odročenie pojednávania nariadeného na deň 23.10.2018, a to zo zdravotných dôvodov. Súd prvej inštancie žiadosti žalobkyne o odročenie pojednávania opätovne vyhovel, avšak zároveň ju poučil, že ďalšie návrhy na odročenie pojednávania z dôvodu nepriaznivého zdravotného

stavu na strane žalobkyne už akceptovať nebude. Ďalší termín pojednávania určil na deň 11.12.2018. Uvedené skutočnosti žalobkyňa oznámila elektronicky dňa 23.10.2018. Dňa 07.12.2018 doručil právny zástupca žalobkyne súdu prvej inštancie žiadosť o odročenie pojednávania nariadeného na deň 11.12.2018, a to z dôvodu, že mu nebola zachovaná 5-dňová lehota na prípravu pojednávania (§ 178 ods. 2 CSP). Zároveň predložil aj plnú moc, ktorú mu žalobkyňa udelila dňa 07.12.2018. Súd prvej inštancie tejto, v poradí už tretej žiadosti o odročenie pojednávania z dôvodov na strane žalobkyne, nevyhovel a vo veci pojednával v nariadenom termíne, dňa 11.12.2018, na ktorom rozhodol odvolaním napadnutým rozsudkom, a to v neprítomnosti žalobkyne a jej právneho zástupcu.

27. Odvoláciu námietku žalobkyne, že procesný postup súdu prvej inštancie bol nesprávny, keď nevyhovel žiadosti právneho zástupcu žalobkyne o odročenie pojednávania konaného dňa 11.12.2018, z dôvodu nedodržania 5-dňovej prípravy na pojednávanie, nepovažoval odvolací súd za dôvodnú. Odvolací súd má za to, že s prihliadnutím na vyššie uvedené časové súvislosti, žalobkyňa o pojednávaní nariadenom na deň 11.12.2018 vedela s dostatočným časovým predstihom a bolo na nej, aby do uskutočnenia pojednávania udelila splnomocnenie na zastupovanie právneho zástupcovi (pokiaľ to považovala za nevyhnutné), ktorý by mal dostatok času riadne sa na toto pojednávanie pripraviť. Žalobkyňa nepreukázala existenciu objektívnych skutočností brániacich jej zvoliť si právneho zástupcu v primeranej lehote po riadnom doručení predvolania na pojednávanie. Dôvod, že žalovaná trvá na účasti na pojednávaní za prítomnosti právneho zástupcu, ktorého si zvolila až dňa 07.12.2018 (t.j. v piatok), pričom termín pojednávania bol nariadený na deň 11.12.2018 (t.j. v utorok), čo súdu prvej inštancie taktiež oznámila až dňa 07.12.2018 v rámci žiadosti o odročenie pojednávania (t.j. 2 pracovné dni pred nariadeným termínom pojednávania), nie je možné považovať za dôležitý dôvod pre odročenie pojednávania v zmysle § 183 ods. 1 CSP. V tejto súvislosti zároveň nie je možné vylúčiť, že predmetná žiadosť o odročenie pojednávania bola zo strany žalobkyne podaná za účelom, ktorý sa ňou nemá sledovať.

28. Posúdenie toho, či stranou sporu uvádzaný dôvod na odročenie pojednávania je dôležitým dôvodom, je na rozhodnutí súdu, pričom každý prípad posudzuje osobitne, s prihliadnutím na všetky známe okolnosti. Ak súd dospieje k záveru, že stranou sporu uvádzaný dôvod nie je dôležitý, upovedomí o tom stranu, ktorá odročenie pojednávania navrhla.

29. Zmena právneho zastúpenia sporovej strany vyvolaná zánikom predchádzajúceho zastúpenia môže byť dôvodom pre odročenie pojednávania len výnimočne, o takúto výnimočnosť situácie podľa odvolacieho súdu v danej veci ale nešlo. Bolo vecou žalobkyne, aby si otázku svojho zastúpenia na pojednávaní vyriešila v rámci obdobia prípravy na pojednávanie, ktoré bolo dostatočne dlhé (o nariadení termínu pojednávania sa žalobkyňa dozvedela najskôr dňa 23.10.2018, a to e-mailom, v ktorom jej súd prvej inštancie oznamoval, že vyhovel jej predchádzajúcej žiadosti o odročenie pojednávania nariadeného na 23.10.2018; predvolanie na termín pojednávania dňa 11.12.2018 jej bolo písomne doručené do vlastných rúk dňa 07.11.2018). Pokiaľ sa žalobkyňa rozhodla udeliť plnú moc svojmu právneho zástupcovi až dňa 07.12.2018 (t.j. v piatok), pričom termín pojednávania bol nariadený na deň 11.12.2018 (t.j. v utorok) o čom žalobkyňa preukázateľne vedela minimálne jeden mesiac, odvolací súd konštatuje, že k nedodržaniu 5-dňovej prípravy na pojednávanie (§ 178 ods. 2 CSP) nedošlo zavinením súdu prvej inštancie. Naopak možno uzavrieť, že k nedodržaniu 5-dňovej lehoty právneho zástupcu žalobkyne na prípravu na pojednávanie, došlo zavinením samotnej žalobkyne, ktorá o termíne pojednávania preukázateľne vedela v dostatočnom časovom predstihu na to, aby si mohla zvoliť právneho zástupcu v takej lehote, aby mal dostatočný čas na prípravu na pojednávanie konané dňa 11.12.2018. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje aj na judikatúru Najvyššieho súdu SR, podľa ktorej prípadná neschopnosť zorganizovať zastupovanie účastníka na požadovanej úrovni ide na ujmu účastníka alebo advokáta, nie súdu (uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/78/2010 zo dňa 20.04.2010, 6Cdo/75/2012 zo dňa 08.08.2012).

30. Žalobkyňa v podanom odvolaní poukázala na uznesenie č.k. 16C/19/2017-139 zo dňa 04.09.2018, ktorým súd prvej inštancie nepripustil zastúpenie žalobkyne splnomocnenou zástupkyňou JUDr. Poláčkovou, čím mala byť žalobkyňa odňatá možnosť konať pred súdom. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že uvedené rozhodnutie súdu prvej inštancie (č.k. 16C/19/2017-139 zo dňa 04.09.2018) je právoplatné (dňom 25.09.2018), preto nie je daný dôvod na jeho preskúmanie odvolacím súdom.

31. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie mal splnené všetky zákonné podmienky, aby mohol na pojednávaní konanom dňa 11.12.2018 riadne konať a rozhodnúť v neprítomnosti žalobkyne a jej právneho zástupcu, nakoľko neboli splnené zákonné podmienky na odročenie pojednávania v zmysle § 183 ods. 1 veta prvá CSP. Keďže sa žalobkyňa spolu so svojím právnym zástupcom nezúčastnili pojednávania, napriek tomu, že boli upovedomení o jeho termíne a neoznačili ďalšie dôkazy, sami sa diskvalifikovali z vykonávania ďalších dôkazov. Takýto postup nemožno kvalifikovať ako odňatie možnosti žalobkyne konať pred súdom.

32. Odvolacia námietka žalobkyne, že mala právo predložiť dôkazy s eventuálnou zmenou žaloby a súd prvej inštancie bol povinný poskytnúť jej na to priestor, je nedôvodná. Žalobkyňa mala dostatok času na predkladanie dôkazov, prípadne na zmenu žaloby, nakoľko žalobu podala už dňa 03.05.2017. Súčasne sa oboznámila s vyjadreniami žalovaných 1./ a 2./, pričom nové dôkazy, a to ani v odvolacom konaní nepredložila.

33. Pokiaľ žalobkyňa poukazuje na nález ÚS SR zo dňa 20.06.2018, sp. zn. IV. ÚS 371/2018, keď všeobecné súdy nie sú viazané akýmkoľvek rozhodnutím Najvyššieho súdu SR, odvolací súd dodáva, že uvedená právna veta formulovaná právnym zástupcom žalobkyne je vytrhnutá z kontextu a nemá vplyv na predmetnú vec, keď skutkovo i právne je odlišná. V uvedenej veci Ústavný súd SR odmietol sťažnosť ako zjavne neopodstatnenú. V tejto veci súd prvej inštancie posudzoval rozhodcovskú zmluvu a vo svojom odôvodnení poukázal na argumentáciu, ktorú uviedol právny zástupca žalobkyne.

34. Ďalšiu odvolaciu námietku žalobkyne, že súd prvej inštancie vo veci nariadil pojednávanie po roku a štyroch mesiacoch od podania žaloby, vyhodnotil odvolací súd taktiež ako nedôvodnú. Po preštudovaní súdneho spisu je zrejmé, že v čase od podania žaloby až po vytyčenie prvého termínu pojednávania, súd v konaní vykonával viaceré procesné úkony (doručovanie žaloby a vyjadrení k žalobe protistranám) ako aj rozhodoval o žiadosti žalobkyne o oslobodenie od platenia súdnych poplatkov.

35. Odvolaciu námietku žalobkyne, že súd prvej inštancie nenariadil vo veci predbežné prejednanie sporu (§ 168 CSP), považuje odvolací súd taktiež za nedôvodnú. Odvolací súd uvádza, že predbežné prejednanie sporu je fakultatívnou fázou sporu, ktorú súd môže a nemusí nariadiť podľa okolností prejednávanej veci. V danom prípade súd prvej inštancie dospel k záveru, že nebol dôvod na postup podľa § 168 ods. 1 CSP a preto nenariadil predbežné prejednanie sporu, pričom túto skutočnosť nie je možné vyhodnotiť ako procesné pochybenie súdu prvej inštancie.

36. Vzhľadom ku všetkým vyššie uvedeným skutočnostiam dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je, v napadnutej časti výroku II. a III., vecne správne, a preto ho podľa § 387 ods. 1,2 CSP, v uvedenej časti potvrdil.

37. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že priznal nárok na ich náhradu žalovaným 1./ a 2./, ktorí boli v odvolacom konaní úspešní v celom rozsahu.

38. O výške náhrady trov odvolacieho konania žalovaných 1./ a 2./ rozhodne, v súlade s § 262 ods. 2 v nadväznosti na § 251 CSP, súd prvej inštancie.

39. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).